

1301-1301- OFP - Acta Capitulorum Generalium apud Coloniam Celebrati

In nomine patris et filii et spiritus sancti. Amen.

Acta capituli generalis apud Coloniam
celebrati anno Domini · M° · CCC° · I° ·

Confirmamus has constituciones. Quod provincia Hyspanie dividatur. et dividimus eam in duas. ita quod Castella. Legio. Gallexia. et Portugallia; sint una provincia. et vocetur provincia Hyspanie. et teneat primum locum a dextris. Aragonia vero et Cathalonia et Navarra; sint alia provincia. et vocetur provincia Aragonie. et teneat locum in dextro choro; post provinciam Grecie. Et hec habet tria capitula.

Item hanc. Quod provincia Polonie dividatur et dividimus ipsam in duas. ita quod Polonia sit una provincia. et vocetur provincia Polonie. et teneat locum in dextro choro; post provinciam Theotonie. Boemia vero et Moravia sint alia provincia. et vocetur provincia Boemie. et teneat locum in sinistro choro; post provinciam Terre sancte. Et hec habet tria capitula.

Item hanc. In capitulo de electione magistri. ubi dicitur. Parisiensis conventus; provincialibus Hyspanie. Provincie. Anglie. Dacie. addatur. et Aragonie. Et hec habet tria capitula.

Item hanc. In eodem capitulo. ubi dicitur. Bononiensis vero; Ungarie. Romane provincie. regni Cicilie. Polonie. Grecie. Terre sancte. addatur. et Boemie. Et hec habet tria capitula.

Item hanc. De electione diffinitorum generalis capituli et provincialis. ubi dicitur. Grecie. Ierosolimitane. addatur. Aragonie et Boemie. Et hec habet tria capitula.

Item hanc. In eodem capitulo. ubi dicitur. Statuimus. ut per duos annos in · xiii · provinciarum capitulis. deleatur · xii · et dicatur · xv · Et hec habet tria capitula.

Item hanc. In capitulo de capitulo generali. ubi dicitur. predicti · xiii · provinciarum diffinitores duobus annis. et · xiii · provinciales. deleatur · xiii · et addatur · xv · Et hec habet tria capitula.

Item hanc. In capitulo de studentibus. ubi dicitur. tres autem fratres tantum mittantur Parisius de provincia ad studium. addatur. exceptis provinciis Hyspanie. Polonie. Grecie. Terre sancte. Aragonie et Boemie. de quarum qualibet duo tantum mittantur. Et hec habet tria capitula.

Item hanc. In eodem capitulo. ubi dicitur. Quilibet provincialis potestatem habeat mittendi ad studium duos fratres. addatur. exceptis provinciis Hyspanie. Grecie. Polonie. Terre sancte. Aragonie et Boemie. de quarum qualibet possit mittere unum tantum. [Et hec habet tria capitula].

Item hanc. In capitulo de graviori culpa. ubi dicitur. Si quis autem. quod deus avertat in peccatum carnis lapsus fuerit. deleatur quod sequitur. usque ibi. Si quis autem tale quid extra monasterium commiserit. et dicatur sic. carcerali custodie mancipetur. Et hec habet tria capitula.

Item hanc. De s. Ludovico fiat festum simplex · viii° · kl. septembbris. et annotetur in ordinario et kalendario locis suis. et magister ordinis curet de officio providere. Et hec habet tria capitula.

Approbamus hanc. In capitulo de electione magistri. ubi dicitur. et sic deinceps retrocedendo. donec in aliqua provinciarum isto modo valeat vicarius inveniri. addatur. postquam vero illa provincia. in qua fuerit generale capitulum celebrandum. priorem provinciale habuerit confirmatum; ipse prior provincialis vices optineat supradictas. Et hec habet · ii · capitula.

Item hanc. In capitulo de inclinacionibus. ubi dicitur. porro ad salve sancta parens. et veni sancte spiritus. addatur. et ad veni creator spiritus. in die penthecostes. et per totam epdomadam. Et hec habet · ii · capitula.

Item hanc. In rubrica de · lxxa · ubi dicitur. non dicatur. te deum. nec deinceps usque ad pascha nisi in totis duplicibus. addatur. et duplicibus. Et hec habet · ii · capitula.

Item hanc. De beato Ignacio martyre fiat officium trium lectionum. in die qua fit memoria de ipso. et annotetur in ordinario et kalendario locis suis. et magister ordinis curet de officio providere. Et hec habet · ii · capitula.

Iste sunt inchoaciones.

Inchoamus hanc. quod provincia Provincie dividatur. et dividimus eam in duas. ita quod conventus Tholosanus. Carcassonensis. Appamiensis. Castrensis. cum ceteris conventibus versus Lemovicam. Burdegalam et Baionam; cum monasteriis sororum interclusis sint una provincia. et vocetur provincia Tholosana. et teneat primum locum in sinistro choro. Conventus vero Montispessulani cum conventibus Narbonensi. Biterrensi. cum tribus conventibus de dominio regis Maioricarum et conventibus Amiliavi. Podiensi. Albenacii. Marologii. Alestensi. Nemausensi. et conventibus ultra Rhodanum. cum monasteriis sororum interclusis; sint alia provincia. et provincia Provincie nominetur et teneat locum in dextro choro post provinciam Aragonie.

Item hanc. [In capitulo] de electione magistri. ubi dicitur. Parisiensis conventus; provincialibus Hispanie. Provincie. deleatur. Provincie. et dicatur. Tholosane provincie. Anglie. Dacie. Aragonie et provincie Provincie.

Item hanc. [In capitulo] de electione diffinitorum generalis et provincialis capituli. ubi dicitur. Hyspanie. Provincie. deleatur. Provincie. et dicatur. Tholosane provincie. Francie. Lombardie. Romane provincie. regni Cicilie. Ungarie. Theotonie. Anglie. Grecie. Polonie. Dacie. Ierosolimitane Provincie. Aragonie. Boemie. et provincie Provincie.

Item hanc. Ubi dicitur. in . xv . provinciarum capitulis. deleatur. . xv . et dicatur. . xviii .

Item hanc. De capitulo generali. ubi dicitur. predicti . xv . provinciarum diffinitores duobus annis. et . xv . provinciales. deleatur. . xv . et dicatur . xviii .

Item hanc. In capitulo de studentibus. ubi dicitur. tres autem fratres tantum mittantur Parisius de provincia ad studium. addatur. exceptis provinciis Hispanie. provincie Tholosane. Polonie. Grecie. Terre sancte. Aragonie. Boemie et provincie Provincie. de quarum qualibet duo tantum mittantur.

Item hanc. In eodem capitulo. ubi dicitur. prior provincialis potestatem habeat mittendi ad studium duos fratres. addatur. exceptis provinciis Hispanie. Tholosane provincie. Polonie. Grecie. Terre sancte. Aragonie. Boemie. et provincie Provincie. de quarum qualibet possit mittere unum tantum.

Item hanc. In eodem capitulo de electione magistri. ubi dicitur. provinciales igitur priores . xiii . provinciarum. deleatur . xiii . et ponatur . xviii .

Item hanc. In eodem capitulo. ubi dicitur. qui inter alios . xiii . deleatur . xiii . et ponatur . xviii . Inchoamus hanc. quod provincia Lombardie dividatur. et dividimus eam in duas. ita quod conventus Marchie Anconitane et Romanole cum Bononia. Mutina. Regio. Parma. et Ferraria. et omnes conventus de patriarchatu Aquileiensi et Gradensi. excepto conventu Cumano; sint una provincia. et vocetur Lombardia inferior et teneat secundum locum in choro sinistro iuxta provinciam Tholosanam. Omnes autem conventus de archiepiscopatu Mediolanensi. et Ianuensi. cum conventibus Papiensi. Placentino. Cumano; sint alia provincia. et Lombardia superior nominetur. et teneat locum in dextro choro post provinciam Provincie.

Item hanc. In capitulo de electione magistri. ubi dicitur. Bononiensis vero Ungarie. Romane provincie. regni Cicilie. Polonie. Terre sancte. Grecie. Boemie. addatur. et superioris Lombardie.

Item hanc. In capitulo de electione diffinitorum generalis et provincialis capituli. ubi dicitur. et provincie Provincie. addatur. et Lombardie superioris.

Item hanc. In capitulo de studentibus. ubi dicitur. tres autem fratres tantum mittantur Parisius ad studium de provincia. exceptis provinciis Hyspanie. Tholosane provincie. addatur. Lombardie inferioris. Et in eodem capitulo ubi dicitur. provincia Provincie. addatur. Lombardie superioris.

Item hanc. In eodem capitulo. ubi dicitur. qualibet prior provincialis habeat potestatem mittendi duos fratres ad studium exceptis provinciis. Hyspanie. Tholosana provincia. addatur. provincia Lombardie inferioris.

Item. In eodem capitulo. ubi dicitur. provincia Provincie. addatur. Lombardie superioris.

Inchoamus hanc. quod provincia Theotonie dividatur. et dividimus eam in duas. ita quod Austria cum adiacentibus conventibus. Bavaria. Suevia. Franconia. Renus usque in Coloniam inclusive. cum Brabancia; sint una provincia. et vocetur provincia Theotonie. et teneat locum in dextro choro; post Romanam provinciam. Misna vero. Turingia. Assia. Saxonia. Marchia. Sclavania. Frisia. Wesfalia. Celandia. et Ollandia; sint alia provincia. et nominetur provincia Saxonie. et teneat locum in sinistro choro. immediate iuxta Boemiam.

Item hanc. In capitulo de electione magistri. ubi dicitur. Aragonie. addatur. et Saxonie.

Item hanc. In capitulo de electione diffinitorum capituli generalis et provincialis. ubi dicitur. et Lombardie superioris. addatur. et Saxonie.

Item hanc. In capitulo de studentibus. ubi dicitur. et superioris Lombardie. addatur. et Saxonie.

Item hanc. In eodem capitulo. ubi dicitur. superioris Lombardie. addatur. et Saxonie.

Item. Inchoamus hanc. In capitulo de capitulo generali. ubi dicitur. uno anno etc. usque ibi. predicti autem. deleatur totum et dicatur sic. ubi magistro vel eius vicario et diffinitoribus capituli generalis videbitur. de tercio anno in tertium celebretur. nisi magistri electio fuerit celebranda. in quo casu constitucio de electione magistri super hoc edita teneatur.

Item hanc. In capitulo de electione prioris provincialis. post illud. ad tres antiquiores secundum predictam formam confirmacio pertinebit. addatur. si autem magistrum mori vel amoveri contigerit. antequam electio. ad ipsum perveniat. vel antequam electum confirmet. in hoc casu tantum ad vicarium ordinis confirmacio pertinebit. si vero post confirmationem. antequam ad electum confirmacio ipsa perveniat. magistrum mori vel amoveri contigerit; nichilominus confirmacio suum sorciatur effectum. Hee suntmoniciones etordinaciones.

Ordinamus et firmiter volumus observari. quod altera saltem scolarum Parisiensium toto tempore quo legitur ordinarie; semper habeat presentem alterum magistrorum. actu legencium. quod si secus actum fuerit; per magistrum ordinis qui contra fecerit graviter puniatur. Prior vero provincialis Francie sive prior Parisiensis. licenciandi tales non habeant potestatem; nisi talis et tam urgens casus occurrerit; quod licencia negari rationabiliter non deberet.

Item. Inhibemus districte prioribus provincialibus. ne dum in suis provinciis presentes extiterint; prioribus vel lectoribus actu legentibus super provinciam vel partem provincie committant officium vicarie. nisi forte ad tempus. et ex causa racionabili et urgente.

Item. Districtius inhibemus. ne fratres de suis mutentur conventibus imminente provinciali capitulo sive electione aliqua facienda; nisi urgens et racionabilis causa subsistit.

Item. Volumus et ordinamus. quod diffinitores capituli generalis et provincialis. durante auctoritate ipsorum. non solum in capitulo. sed etiam in choro et refectorio et ubique super omnes fratres tam priores. quam alios fratres; teneant loca sua.

Item. Districte iniungimus et ordinamus inviolabiliter observari. quod in presentacione bacallariorum. et eorum expeditione. ille ordo servetur; qui hactenus est servatus. ita quod posterior in lectura sentenciarum nullatenus preponatur. nec licenciam aut recipere vel recepta uti valeat. nisi magistro. vel eo mortuo vel amoto; ipsius magistri vicario ex causis racionabilibus aliter videretur. Si quis autem contrarium per se vel per alium fieri procuraverit; magisterio in theologia perpetuo sit privatus.

Item. Districte iniungimus. quod super preceptis datis fratribus ad obedienciam ordinis pertinentibus; nullatenus recurratur ad consilium seculare. quicumque autem contrarium fecerit; pene gravioris culpe debite subiacebit.

Item. Districte inhibemus et iniungimus fratribus universis. quod nullus arbitrium in aliqua causa litigiosa suscipiat; extra ordinem constituta.

Item. Volumus et mandamus. quod transgredientes constitutionem de non revelando secreta ordinis extraneis; preter penam a constitucione inflictam. pene gravis culpe subiaceant. et ad eam faciendam a suis provincialibus compellantur.

Absolvimus priores provinciales Dominicum Hyspanie. Egidium Polonie et Regni Cicilie.

Item. Priores conventuales Sosaciensem. Ma[gde]burgensem etc. Et ordinamus. quod priores absoluti non assumantur in eisdem conventibus; isto anno.

Instituimus in provincia Hyspanie fratrem Egidium de Arevalo. vicarium1.

Item. In provincia Aragonie fr. B. Pelegrini¹.

Item. In provincia Polonie fratrem Lippoldum priorem Cracoviensem.

Item. In provincia Boemie; fr. Dislavum nuper provincialem Polonie. quorum cuilibet committimus. quod sue provincie fratrum discretorum requisito consilio; provideat et ordinet de loco et tempore magis aptis pro celebrando provinciali capitulo. et diem statuat; ad eligendum provinciale futurum. Et ordinamus. quod si in aliquibus conventibus dictarum provinciarum tractatus foret iam factus eorum. que mittenda sunt ad provinciale capitulo; in sua maneat firmitate. et secundus non oporteat fieri in hoc casu. Iste sunt penitencie.

Fratrem Iacobum de Sinsinge. quondam priorem Coloniensem. per quinquennium privamus officio prioratus. subprioratus. vicariatus. officio predicacionis. audiencia confessionum. exceptis confessionibus fratrum. voce in omni electione et in accusacione aliorum. et predicacione generali. et assignamus eum provincie Ungarie et damus ei · xxv · dies in pane et aqua.

Fratrem Ulfrannum priorem Maguntinum absolvimus ab officio prioratus. et privamus eum prioratu. subprioratu. vicariatu. lectoratu per quatuor annos. infra quod tempus non audiat confessiones nisi fratrum. nec predicet. nec vocem habeat nisi in sui accusacione. et damus ei · x · dies in pane et aqua. et assignamus eum conventui Treverensi.

Fratrem Arnaldum de Iribelin (!) privamus per decennium omni officio ordinis. voce in omni electione. quod nec eligere nec eligi possit. nec audire confessiones preterquam fratrum. nec predicare. et privamus eum predicacione generali. et damus ei unam diem in panem et aqua per annum qualibet septimana. et assignamus eum provincie Dacie. ad quam ire teneatur infra tres menses. et deinde exire non possit absque magistri ordinis licencia speciali.

Fratrem Tilmannum de Tulpeto privamus voce per annum. et assignamus eum conventui Traiecti superioris. et damus ei · x · dies in pane et aqua.

Fratrem Tilmanum de Bolim. priorem quondam Columbariensem; privamus per triennium officio prioratus. subprioratus. et damus ei · x · dies in pane et aqua.

Fratrem Tirungum. quondam Columbariensem priorem. per quinquennium. privamus officio prioratus. subprioratus. vicariatus. officio predicacionis. audiencia confessionum. exceptis confessionibus fratrum. voce in omni electione et accusacionibus aliorum. et predicacione generali. et assignamus eum provincie Ungarie et damus ei · xxv · dies in pane et aqua.

Fratrem Albertum de Treverbin; privamus officio prioratus per triennium et damus ei · x · dies in pane et aqua.

¹ Nescio an fr. Bernardus Pelegrini sive Peregrini idem sit atque ille Bernardus, quem capitulo provinciale Barcinonae celebratum anno 1299. conventui Illerdensi pro doctore assignavit. Cf. DOUAIS l.c.p. 644 n. 35.

Fratrem Conradum Hilcasavensem; assignamus conventui Rigensi et imponimus ei penam gravioris culpe per · xv · dies faciendam. et eam cum ad predictum conventum venerit. teneatur facere post tres dies. et privamus eum omni voce per annum. et damus ei · i · diem in pane et aqua per annum qualibet septimanam.

Fratrem Mondingerium de Stambeo; assignamus conventui Tarbatensi. et imponimus ei penam gravioris culpe. faciendam per quindenam. et teneatur ipsam facere; post · iii · dies postquam pervenerit ad conventum. et damus ei · i · diem in pane et aqua singulis septimanis per annum. infra quod tempus; careat omni voce.

Fratres Iohannem de Arrestol. et Iohannem de Bienis. Albertum de Duri. Theotoricum de Nathaim. Nycholaum de Flandria. Hermannum de Luone. Henricum de Stalberco. Iohannem Lunpmum. privamus per annum voce. et damus eis · x · dies in pane et aqua.

Fratrem G. de Pinlaria (!) assignamus conventui Coelensi et imponimus ei penam gravioris culpe faciendam per · xv · dies postquam venerit ad conventum. et damus ei · i · diem in pane et aqua. singulis septimanis per annum. infra quod tempus careat omni voce.

Fratrem Lodolfum de Lombrec; privamus officio prioratus. subprioratus. vicariatus. officio predicationis. audiencia confessionum. exceptis confessionibus fratrum. voce in omni electione et accusacione aliorum. et assignamus eum provincie Polonie.

Imponimus provinciali Theotonie et mandamus districte. quod fratrem Talelongum Nivelinum. conversum de conventu Columbariensi. quam cicius poterit. puniat secundum ordinacionem venerabilis patris magistri ordinis; et diffinitorum capituli generalis.

Fratrem Iohannem Cufarium; assignamus conventui Betoviensi. et imponimus ei penam gravioris culpe faciendam per · xv · dies. et teneatur eam facere post · iii · dies. postquam pervenerit ad conventum. et damus ei · i · diem in pane et aqua. singulis septimanis per annum. infra quod tempus careat omni voce.

Fratres vero Rabaudum. Iohannem Grabot. Iohannem de Sabernia. Ioh. Conversum; volumus et mandamus simili pena per priorem provincialem puniri; si eos. inquisicione facta sollicita. invenerit deliquesce.

Volumus eciam et mandamus priori provinciali. quod super prefatis excessibus et similibus in tota provincia. per se vel per alios diligentem inquisitionem faciat. et quos secundum quantitatem delicti invenerit excessisse; puniat secundum modum fratrum superius punitorum. nulli condicioni. statui vel persone parcendo. Et quidquid super hoc fecerit; teneatur mittere sequenti capitulo generali.

Item. Volumus et ordinamus et districte inhibemus. ne frater aliquis de punitis superioris. accedere audeat ad conventus Coloniensem. Columbariensem. Augustensem. Farcemensem. in quibus scandala facta sunt plura; absque magistri ordinis licencia speciali.

Fratrem Iohannem de Dur. cursorem Coloniensem. assignamus conventui Traiecti inferioris. et privamus eum per biennium lectione et voce. et damus ei · i · diem in pane et aqua per annum singulis septimanis propter versus notabiles factos contra fratrem Conradum bone memorie provincialem Theotonie. et alias quosdam de provincia memorata.

Absolvimus in penam priorem Traiecti superioris. et assignamus eum conventui Traiecti inferioris. eo quod male recepit provinciales quosdam et diffinidores. venientes ad capitulo generale.

Item. Absolvimus subpriorem Amburgensem in penam. quia petivit litteram testimonialem a diffinitore Dacie. et non recognovit eum diffinitorum esse. antequam sibi de hoc per constitutionem constaret. et damus ei · x · dies in pane et aqua.

Item. Absolvimus in penam. fratrem Hugelerium priorem Bucensem provincie [Ungarie]. quia male recepit diffinitorum Ungarie venientem ad capitulo generale.

Item. Fratrem Gotfredum lectorem Sindonie (!) eo quod provinciali Dacie posito in dormitorio communis uno infirmo. non cessit de camera provincialis. quam occupabat. non contentus camera lectoris. et quia impedivit subpriorem. ne mitteret pro priore. qui vicinus erat; suspendimus ab omni officio lectionis per annum. et assignamus eum conventui Gizimensi.

Item. Absolvimus in penam priorem Aurelianensem. et approbamus penitenciam sibi impositam; per auditores culparum.

Item. Quia per venerabilem patrem fr. Albertum quandam magistrum ordinis² mandatum fuit diffinitoribus capituli provincialis Hyspanie. quod sibi numerum predicatorum generalium ipsius provincie studenter transmittere. et per eorum relationem predicatorum generalium numerum invenimus excessivum; videlicet · clxx · vel circa. absolvimus omnes illos qui fuerunt in Hosensi et Barchinonensi capitulis instituti. Et quia adhuc effrenata remanet multitudo; mandamus provincialibus et diffinitoribus capitulorum provincialium Hyspanie et Aragonie. quod retentis fratribus magistro Dominico² et Egidio de

² Obiit fr. Albertus Ianuensis mag. generalis anno 1300. VI. kal. septembries.

Arevalo³. et aliis. iuxta merita personarum. secundum numerum conventuum. dictarum provinciarum. in suis provincialibus capitolis proximo celebrandis; alias omnes absolvant³.

Ista sunt suffragia pro vivis.

Pro sanctissimo patre nostro domino papa. et bono statu universalis ecclesie; quilibet sacerdos · vi · missas. et quilibet conventus · vi · missas. etc.

Summa missarum pro vivis; quilibet sacerdos · lx · et quilibet conventus; · xi ·

Ista sunt suffragia pro defunctis.

Pro dominis Latino et Hugone quandam Hostiensi et Velletriensi episcopis; quilibet sacerdos · i · missam. etc.

Summa pro mortuis · xviii · et quilibet conventus · i ·

Sciant fratres. quod frater Nycholaus Salmantinus de provincia Hyspanie. diffinitor precedentis capituli. generalis. et fr. Sincius Romanus elector magistri ordinis in precedenti capitulo Massiliensi. pro Romana provincia. precedenti anno mortui sunt in via in reditu. et fratres tenentur eis ad · iii · missas. secundum constitutionum tenorem.

Committimus magistro ordinis ordinacionem studii Parisiensis et aliorum studiorum generalium. ut ipse de magistris et bacallariis ordinet et disponat. sicut utilitati et promocioni studiorum viderit expedire.

Item. Volumus et ordinamus. quod provinciales et diffinitores capituli generalis presentis et futuri in redeundo et veniendo deducantur de conventu ad conventum. et provideatur eis secundum modum hactenus observatum.

Sequens generale capitulum assignamus apud Bononiam in provincia Lombardie; et diffinitores veniant ad locum capituli; dominica infra octavas ascensionis.

Nullus autem aliis frater eciam [si] licenciam habeat. locum capituli intret ante · vi · feriam vigiliam penthecostes precedentem.

Omnibus fratribus. qui venerunt ad capitulum sine licencia magistri vel provincialis Theotonie vel diffinitorum; iniungimus · vii · dies in pane et aqua. et · vii · psalteria et · vii · letanias et · vii · disciplinas. ad quam penitenciam faciendam; per suos priores cum effectu efficaciter compellantur. et cras ante prandium exeant de conventu.

Sentencias iudicium approbamus.

Letania more solito dicatur.

Actis additae sunt litterae magistri ordinis; cf. app. n. LIV.

³ “Duabus (autem) primis saeculis ... magisterium erat merum officium ab omnibus privilegiis, et immunitatibus vacuum; tertio vero ineunte saeculo coepit ornari, et augeri, pluribus tamen piis viris reclamantibus. Titulus dignitatis, summusque gradus habebatur praedicatio generalis, quem dignioribus ferme in unoquoque Capitulo Provincia in mercedem laborum solebat impertire, nedum illis qui sacris concionibus sedulo operam dedissent, sed et iis qui docendo insudassent, unde in Const. (Dist. II. cap. VII.) habemus – Praedicatores Gen. dicimus Magistros in Theologia –”. MASETTI l.c. pag. 143. Cum ergo primo saeculo nostrae religionis praedicatio generalis titulus dignitatis summusque gradus haberetur, mirum non est, quod tunc temporis tot fratres praedicationem generalem anhelabant. Unde et tot capitulis generalibus eorum numerus excessivus restringitur.